DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 5 april 2011*

I mål C-424/09,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Symvoulio tis Epikrateias (Grekland) genom beslut av den 29 juni 2009, som inkom till domstolen den 28 oktober 2009, i målet

Christina Ioanni Toki

mot

Ypourgos Ethnikis paideias kai Thriskevmaton,

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, avdelningsordförandena A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, K. Schiemann (referent), J.-J. Kasel och D. Šváby samt domarna R. Silva de Lapuerta, E. Juhász, G. Arestis, M. Safjan och M. Berger,

* Rättegångsspråk: grekiska.

generaladvokat: P. Mengozzi,
justitiesekreterare: förste handläggaren L. Hewlett,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 12 oktober 2010,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Christina Ioanni Toki, genom T. Georgopoulos, dikigoros,

— Greklands regering, genom E. Skandalou, i egenskap av ombud,

— Europeiska kommissionen, genom G. Zavvos och H. Støvlbæk, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 30 november 2010 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 3 första stycket b i rådets direktiv 89/48/EEG av den 21 december 1988 om en generell ordning för erkännande av examensbevis över behörighetsgivande högre utbildning som omfattar

minst tre års studier (EGT L 19, 1989, s. 16; svensk specialutgåva, område 6, volym 2, s. 192), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/19/EG av den 14 maj 2001 (EGT L 206, s. 1) (nedan kallat direktiv 89/48).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Christina Ioanni Toki – som besitter vissa kvalifikationer inom området för miljöteknik, vilka hon förvärvat i Förenade kungariket – och Ypourgos Ethnikis paideias kai Thriskevmaton (ministern för nationell utbildning och religion). Tvisten gäller beslut fattade av Symvoulio Anagnorisis Epangelmatikis Isotimias Titlon Tritovathmias Ekpaidefsis (rådet för erkännande av den yrkesmässiga likvärdigheten av examensbevis över högre utbildning) att inte bevilja Christina Ioanni Toki tillträde till miljöingenjörsyrket i Grekland.

Tillämpliga bestämmelser

Unionslagstiftningen

3 Det följer av tredje och fjärde skälen i direktiv 89/48 att direktivet syftar till införande av en generell ordning för erkännande av examensbevis över behörighetsgivande högre utbildning, för att underlätta för europeiska medborgare att utföra all den yrkesverksamhet som i en värdmedlemsstat är beroende av att en postgymnasial utbildning avslutats, förutsatt att de har ett sådant examensbevis som förberett dem för denna verksamhet och som tilldelats efter minst tre års avslutade studier och utfärdats i en annan medlemsstat.

4 Enligt femte och tionde skälen i nämnda direktiv förbehåller sig medlemsstaterna rätten att fastställa en lägsta erfordrad kvalifikationsnivå i syfte att garantera kvaliteten på de tjänster som tillhandahålls inom deras territorier vad gäller de yrken för vilkas utövande Europeiska unionen inte har fastställt någon sådan nivå. Avsikten med den generella ordningen för erkännande av examensbevis är inte att ändra yrkesrelaterade bestämmelser, såsom dem som hänför sig till yrkesetik, som gäller för envar som utövar ett yrke i en medlemsstat.

5 Direktiv 89/48 ska gälla för varje medborgare i en medlemsstat som vill utöva ett ”reglerat yrke” i en annan värdmedlemsstat.

6 Ett reglerat yrke är enligt definitionen i artikel 1 c i direktiv 89/48 den reglerade yrkesverksamhet eller den samlade verksamhet som representerar detta yrke i en medlemsstat.

7 I artikel 1 d i direktivet används följande beteckning i direktivet, med den betydelse som därefter anges:

”*Reglerad yrkesverksamhet*: en yrkesverksamhet i den mån innehav av ett examensbevis direkt eller indirekt, på grund av lagar och andra författningar, är ett villkor för att utöva[*] denna verksamhet eller en form därav i en medlemsstat. [*I överensstämmelse med andra språkversioner av direktivet används i stället för uttrycket ’utöva’ nedan uttrycket ’få tillträde till eller utöva’. Övers. anm.] Särskilt det följande utgör exempel på utövande av en reglerad yrkesverksamhet:

— Utövande av en verksamhet med användande av en yrkestitel, i den mån som användandet av en sådan titel är förbehållet innehavarna av ett examensbevis som krävs enligt lagar och andra författningar.

— Utövande av en yrkesverksamhet inom hälsovården, i den mån som innehav av ett examensbevis är ett krav för att enligt landets sociala trygghetsbestämmelser ersättning och/eller lön för verksamheten skall utgå.

När det första stycket inte är tillämpligt, skall en yrkesverksamhet betraktas som en reglerad yrkesverksamhet, om den utövas av medlemmarna av en sammanslutning eller organisation, vars syfte speciellt är att främja och upprätthålla en hög standard på det berörda yrkesområdet, och som för att uppnå detta mål är erkänd av en medlemsstat i en speciell form och

— tilldelar sina medlemmar ett diplom,

— ser till att dess medlemmar iakttar de regler för yrkesmässigt uppförande som den föreskriver,

— ger dem rätten att använda en titel eller en bokstavsförkortning eller att få en status som motsvarar detta examensbevis.

En icke uttömmande lista över sammanslutningar eller organisationer som, när detta direktiv antas, uppfyller villkoren i andra stycket ingår i bilagan till detta direktiv. När en medlemsstat ger en sammanslutning eller organisation det erkännande som åsyftas i andra stycket skall den underrätta kommissionen om detta och denna skall offentliggöra denna information i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*".

8 På den lista som avses i artikel 1 d tredje stycket i direktiv 89/48 återfinns bland annat Engineering Council.

9 Med begreppet yrkeserfarenhet avses i direktivet, enligt artikel 1 e i detsamma, ”det faktiska och lagliga utövandet av ifrågavarande yrke i en medlemsstat”.

10 Artikel 3 i direktiv 89/48 har följande lydelse:

”När det i en värdmedlemsstat krävs ett examensbevis för att [få tillträde till eller] utöva ett reglerat yrke, får den behöriga myndigheten inte under hänvisning till otillräckliga kvalifikationer vägra att ge en medborgare i en medlemsstat [tillträde till eller] tillstånd att utöva detta yrke på samma villkor som gäller för dess egna medborgare:

a) om den sökande innehar det examensbevis som krävs i en annan medlemsstat för att påbörja eller utöva yrket i fråga i landet, och detta examensbevis erhållits i en medlemsstat, eller

b) om den sökande har utövat yrket i fråga på heltid under två år under de närmast föregående tio åren i en medlemsstat som inte reglerar detta yrke enligt innebörden i artikel 1 c och det första stycket i artikel 1 d och har intyg om en eller flera kvalifikationer

— som har utfärdats av en behörig myndighet i en medlemsstat och som är utformat i enlighet med denna stats lagar och andra författningar,

— som visar att innehavaren med godkänt resultat slutfört en postgymnasial utbildning av minst tre års omfattning eller på deltid under motsvarande längre tid vid ett universitet eller en högskola eller annan institution på liknande nivå i en medlemsstat, och i tillämpliga fall, att han med godkänt resultat avslutat den utbildning som krävs utöver den postgymnasiala utbildningen, och

— som har förberett innehavaren för utövandet av hans yrke.

De två år av yrkeserfarenhet som avses i första stycket får emellertid inte krävas när det eller de utbildningsbevis som innehas av den sökande och som avses i denna punkt har utfärdats efter det att den sökande har genomgått en reglerad utbildning.

Det följande skall behandlas på samma sätt som det bevis på formella kvalifikationsbevis som åsyftas i det första stycket: alla formella kvalifikationsbevis eller samtliga sådana kvalifikationsbevis som utfärdats av en behörig myndighet i en medlemsstat, om de utfärdats efter en med godkänt resultat avslutad utbildning inom gemenskapen och erkänns som likvärdig av denna medlemsstat, förutsatt att de andra medlemsstaterna och kommissionen har underrättats om detta."

11 Oaktat artikel 3 i direktiv 89/48 får värdmedlemsstaten enligt artikel 4 i samma direktiv, under vissa förutsättningar som anges i den artikeln, kräva att den sökande lägger fram bevis på yrkeserfarenhet av en bestämd längd, att han slutför en anpassningstid som inte överstiger tre år eller genomgår ett lämplighetsprov.

Den nationella lagstiftningen

12 Bestämmelserna i presidentdekret 165/2000 av den 23 juni 2000 (FEK A' 149/28.6.2000), i dess lydelse enligt presidentdekret 373/2001 av den 22 oktober 2001 (FEK A' 251) och 385/2002 av den 23 december 2002 (FEK A' 334) (nedan kallat dekret 165/2000), syftar till att införliva direktiv 89/48 med grekisk rätt.

13 I artikel 2.3 och 2.4 i dekret 165/2000 definieras begreppen reglerat yrke, reglerad yrkesverksamhet och yrkesverksamhet som betraktas som en reglerad yrkesverksamhet på samma sätt som i direktiv 89/48. Vad däremot gäller den ordning för erkännande som föreskrivs i artikel 3 i direktiv 89/48, stadgas i artikel 4.1 b i nämnda dekret att "[n]är det i Grekland krävs ett examensbevis i den mening som avses i artikel 2 för att få tillträde till eller utöva ett reglerat yrke, får det råd som avses i artikel 10 i detta dekret inte med hänvisning till otillräckliga kvalifikationer vägra att ge en medborgare i en medlemsstat tillträde till detta yrke eller tillstånd att utöva det på samma villkor som gäller för dess egna medborgare om den sökande … har utövat yrket i fråga på heltid under två år under de närmast föregående tio åren i en annan medlemsstat som inte reglerar detta yrke i den mening som avses i artikel 2.3 och 2.4 i detta dekret…".

14 Vad gäller de fall då den föreskrivna ordningen för erkännande enligt ovannämnda bestämmelse inte ska tillämpas hänvisas således, i nämnda bestämmelse, förutom till motsvarande bestämmelse i artikel 1 c i direktiv 89/48, även till motsvarande bestämmelser i artikel 1 d i samma direktiv i dess helhet. En sådan formulering innebär att ordningen för erkännande inte tillämpas i fall då den berörde kommer från en medlemsstat där utövande av det aktuella yrket regleras av privata organisationer som erkänts av denna medlemsstat i enlighet med bestämmelserna i artikel 1 d andra stycket i nämnda direktiv.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

15 Den grekiska medborgaren Christina Ioanni Toki är innehavare av examensbevisen ”Bachelor of Engineering” och ”Master of Science” inom miljöteknikområdet. Examensbevisen erhöll hon i Förenade kungariket från universitetet Sheffield Hallam år 1997 och från universitet i Portsmouth år 1998. Den 1 september 1999 anställdes Christina Ioanni Toki av sistnämnda universitet som forskare, och hon tjänstgjorde vid fakulteten för civilingenjörsutbildning till och med den 31 augusti 2002. Utöver sedvanligt forskningsarbete bestod hennes arbetsuppgifter i att handleda studenter som ännu inte tagit examen och studenter på avancerad nivå i deras arbete samt i att utvärdera effektiviteten i en ny metod för avfallshantering tillsammans med ett privat företag specialiserat på teknologin inom detta område.

16 I Förenade kungariket regleras verksamhet som ingår i ingenjörsyrket av Engineering Council som uttryckligen nämns i den lista som föreskrivs i artikel 1 d tredje stycket i direktiv 89/48. Det är inte obligatoriskt att vara medlem i organisationen för att utöva ingenjörsyrket, men en stor del av de yrkesverksamma inom detta område är medlemmar och underkastar sig frivilligt de regler som organisationen utarbetar. Christina Ioanni Toki skrev in sig som provmedlem i Engineering Councils register, dock utan att senare bli fullvärdig medlem (”Chartered engineer”). Vidare skrev Christina Ioanni Toki in sig som medlem i Chartered Institution of Water and Environmental Management i egenskap av examinerad (”graduate”).

17 Eftersom miljöingenjörsyrket är reglerat i Grekland ansökte Christina Ioanni Toki om att tillerkännas rätten att utöva yrket där. Hon åberopade härvid de kvalifikationer och den yrkeserfarenhet hon förvärvat i Förenade kungariket. Ansökan avslogs genom beslut av den 12 april 2005 av Symvoulio Anagnorisis Epangelmatikis Isotimias Titlon Tritovathmias Ekpaidefsis. Som skäl angavs att eftersom Christina Ioanni Toki inte hade något examensbevis som ingenjör i Förenade kungariket – då hon inte var fullvärdig medlem av Engineering Council och inte hade titeln Chartered Engineer – kunde

hon inte komma i åtnjutande av ordningen för erkännande i artikel 3 första stycket a i direktiv 89/48.

18 Christina Ioanni Toki överklagade nämnda avslagsbeslut vid den hänskjutande domstolen och gjorde gällande att hennes ansökan hade avslagits på ett rättsstridigt sätt med stöd av de bestämmelser i dekret 165/2000 som syftar till att införliva artikel 3 första stycket a i direktiv 89/48, nämligen artikel 4.1 a i nämnda direktiv. Enligt Christina Ioanni Toki borde hennes ansökan i stället ha prövats utifrån de bestämmelser i dekretet varigenom artikel 3 första stycket b i nämnda direktiv införlivas, det vill säga artikel 4.1 b i dekret 165/2000, då yrket som miljöingenjör inte är reglerat i Förenade kungariket och Christina Ioanni Toki hade de erfordrade behörighetsbevisen samt en yrkeserfarenhet om tre år i denna medlemsstat under de närmast föregående tio åren.

19 Enligt den hänskjutande domstolen överensstämmer avslaget på ansökan med de regler som föreskrivs i bestämmelserna i dekret 165/2000. Enligt nämnda bestämmelser ska, såsom påpekats i punkterna 13 och 14 ovan, ordningen för erkännande enligt artikel 3 första stycket b i direktiv 89/48 inte tillämpas när det aktuella yrket i ursprungsmedlemsstaten är reglerat eller betraktas som reglerad yrkesverksamhet i den mening som avses i artikel 1 d andra stycket i samma direktiv.

20 Mot bakgrund av svårigheterna att tolka direktiv 89/48 beslutade Symvoulio tis Epikrateias att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1) Ska artikel 3 [första stycket] b i direktiv 89/48 … tolkas så, att den ordning för erkännande som föreskrivs där är tillämplig om det aktuella yrket i

ursprungsmedlemsstaten är reglerat i den mening som avses i artikel 1 d andra stycket [i direktivet] men den berörde inte är fullvärdig medlem av en sammanslutning eller organisation som uppfyller villkoren i detta stycke?

2) Ska utövande av ett yrke på heltid i ursprungsmedlemsstaten, i den mening som avses i artikel 3 [första stycket] b i direktiv 89/48, anses avse utövande, i självständig verksamhet eller som anställd, av samma yrke som är aktuellt i en ansökan om tillstånd för utövande i värdmedlemsstaten enligt direktiv 89/48, eller kan det även avse forskningsarbete inom ett vetenskapligt område som hänger samman med yrket och som utförts vid ett institut som i princip saknar vinstsyfte?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

21 Vad gäller tillämpningsområdet för de båda ordningar för erkännande som föreskrivs i artikel 3 första stycket a och b i direktiv 89/48 har domstolen redan slagit fast att det framgår av systematiken i nämnda artikel 3 att i princip endast en av dessa båda ordningar kan tillämpas på ett enskilt fall (dom av den 7 september 2006 i mål C-149/05, Price, REG 2006, s. I-7691, punkt 36).

22 Den hänskjutande domstolens första fråga gäller en särskild situation som behandlas i artikel 1 d andra stycket i direktiv 89/48 och som är vanligt förekommande särskilt i Irland och Förenade kungariket. Situationen gäller de fall då det aktuella yrket inte är reglerat i den mening som avses i första stycket i samma bestämmelse i ursprungsmedlemsstaten, men dock ofta utövas i praktiken av medlemmarna av en privat sammanslutning eller organisation som är erkänd i en speciell form i den berörda medlemstaten och underkastar medlemmarna vissa regler.

23 Det följer av en läsning av artikel 3 första stycket a och b i direktiv 89/48 att det endast är den ordning som föreskrivs i första stycket b som kan tillämpas på yrken som omfattas av artikel 1 d andra stycket i direktiv 89/48. Det är obestridligt att medlemmarna av en sammanslutning eller organisation som avses i artikel 1 d andra stycket i direktivet inte har ett examensbevis ”som krävs i en annan medlemsstat” för tillträde till ett yrke, vilket krävs enligt nämnda artikel 3 första stycket a. Från tillämpningsområdet för nämnda artikel 3 första stycket b utesluts, enligt densamma, uttryckligen de yrken som avses i artikel 1 d första stycket, men inte de som avses i andra stycket i denna bestämmelse, på vilka artikel 3 första stycket b således är fullt tillämplig.

24 Det föreskrivs förvisso i artikel 1 d andra stycket i direktiv 89/48 att de yrken som avses i denna bestämmelse betraktas som reglerade yrken då de utövas av medlemmarna av den aktuella organisationen eller sammanslutningen. Såsom generaladvokaten påpekade i punkt 57 i sitt förslag till avgörande sammanfaller dock inte dessa båda kategorier fullständigt, och dessa yrken utgör inte reglerade yrken i den mening som avses i artikel 1 c i nämnda direktiv. Ordningen för erkännande i artikel 3 första stycket a i direktivet kan, i motsats till vad som sades i punkterna 45 och 47 i domen i det ovannämnda målet Price, följaktligen inte åberopas av sökande som har ett sådant yrke. Till skillnad från vad som synes följa av punkterna 36, 45, 46 och 48 i domen i

det ovannämnda målet Price, är det dessutom just den ordning för erkännande som föreskrivs i artikel 3 första stycket b i direktiv 89/48 som är tillämplig på ett yrke som omfattas av artikel 1 d andra stycket i nämnda direktiv.

25 Oberoende av om Christina Ioanni Toki är fullvärdig medlem eller inte av Engineering Council, är det således enbart den ordning för erkännande som föreskrivs i artikel 3 första stycket b i direktiv 89/48 som är tillämplig på hennes situation, eftersom hennes situation inte omfattas av artikel 1 c och d första stycket i direktivet.

26 Den första frågan ska därför besvaras enligt följande. Artikel 3 första stycket b i direktiv 89/48 ska tolkas så, att den ordning för erkännande som föreskrivs där är tillämplig när det aktuella yrket i ursprungsmedlemsstaten omfattas av artikel 1 d andra stycket i samma direktiv, oberoende av om den berörde är fullvärdig medlem eller inte av den aktuella sammanslutningen eller organisationen.

Den andra frågan

27 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i vilka kriterier som ska tillämpas för att avgöra om den yrkeserfarenhet som åberopas av en person i en ansökan om tillstånd för utövande av ett reglerat yrke i värdmedlemsstaten ska beaktas enligt artikel 3 första stycket b i direktiv 89/48.

28 Enligt artikel 1 e i direktiv 89/48 ska begreppet yrkeserfarenhet i direktivet avse ”det faktiska och lagliga utövandet av ifrågavarande yrke i en medlemsstat”.

29 För att besvara den andra frågan kommer domstolen inledningsvis att precisera innehållet i begreppet faktiskt utövande av ett yrke med avseende på den ordning för erkännande som föreskrivs i artikel 3 första stycket b i direktiv 89/48. Därefter kommer domstolen att pröva under vilka omständigheter det yrke som erfarenheten i ursprungsmedlemsstaten hänför sig till kan betraktas som samma yrke som det som avses i ansökan om rätt att utöva yrket i värdmedlemsstaten.

30 Enligt villkoret i artikel 3 första stycket b i direktiv 89/48 krävs att en sökande från en medlemsstat som varken reglerar det yrke som vederbörande önskar utöva i en annan medlemsstat eller den därmed sammanhängande utbildningen styrker en yrkeserfarenhet om minst två år. Villkoret syftar till att ge värdmedlemsstaten liknande garantier som dem som föreligger när antingen det aktuella yrket eller den utbildning som förbereder för att utöva nämnda yrke är reglerade i ursprungsmedlemsstaten och antingen artikel 3 första stycket a eller artikel 3 andra stycket i direktiv 89/48 är tillämpliga.

31 När staten inte reglerar ett yrke säkerställs en viss kvalitetsnivå på prestationerna inom det aktuella yrkesområdet, nämligen oftast av marknadskrafterna på så sätt att endast de yrkesmän inom det aktuella området som besitter en kompetens som av arbetsgivare och kunder anses vara på en tillräckligt hög nivå kommer att kunna utöva yrket på heltid, i självständig verksamhet eller som anställda, under den föreskrivna perioden om två år. Kravet på yrkeserfarenhet av denna längd hänför sig således till den sökandes reella möjligheter att utöva yrket i ursprungsmedlemsstaten.

32 Kravet ska däremot inte förstås så att det avser det specifika innehållet i sökandens yrkesmässiga kvalifikationer. Inte heller ska det uppfattas som ett substitut för de kompensationsåtgärder som specificeras i punkt 11 i förevarande dom, såsom dessa föreskrivs i artikel 4 i direktiv 89/48. Sådana kompensationsåtgärder kan nämligen under alla omständigheter tillämpas på en sökande när det föreligger väsentliga skillnader mellan den utbildning vederbörande följt i ursprungsmedlemsstaten och den som normalt krävs i värdmedlemsstaten.

33 Vad gäller den form i vilken yrket ska ha utövats i ursprungsmedlemsstaten påpekar domstolen, i likhet med vad generaladvokaten framförde i punkt 70 i sitt förslag till avgörande, följande. För det första saknar frågan i vilket organisatoriskt och regelmässigt sammanhang en sökande har utövat sitt yrke i ursprungsmedlemsstaten betydelse för tillämpningen av den ordning för erkännande som föreskrivs i direktiv 89/48. För det andra påverkar inte det faktum att vederbörandes arbetsgivare var ett organ utan vinstsyfte frågan huruvida artikel 3 första stycket b i nämnda direktiv är tillämplig. Enligt ordalydelsen i artikel 2 första stycket i direktivet ska detta dessutom gälla för varje medborgare i en medlemsstat som vill utöva ett reglerat yrke i en annan medlemsstat ”i självständig verksamhet eller som anställd”. Det finns inget i direktivet som säger att ett yrke som oftast utövas i självständig verksamhet ska ha utövats i självständig verksamhet snarare än som anställd i ursprungsmedlemsstaten för att den sålunda förvärvade yrkeserfarenheten ska kunna beaktas.

34 Även om det i artikel 3 första stycket b i direktiv 89/48 krävs att det aktuella yrket ska ha utövats ”på heltid” och ett reglerat yrke enligt artikel 1 c i samma direktiv definieras som ”[d]en reglerade yrkesverksamhet eller den samlade verksamhet” som representerar detta yrke, kan det emellertid inte – utan att tillämpningsområdet för ordningen för erkännande i artikel 3 första stycket b riskerar att inskränkas på ett orimligt sätt – krävas att en sökande endast och allenast ska ha ägnat sig åt all den verksamhet som ingår i det aktuella yrket för att vederbörandes yrkeserfarenhet ska kunna beaktas.

35 Således ska det anses tillräckligt för tillämpningen av artikel 3 första stycket b i direktiv 89/48 att den åberopade yrkeserfarenheten, inom ramen för ett heltidsarbete, har inneburit att den berörde varaktigt och regelbundet utfört en mängd arbetsuppgifter som kännetecknar det berörda yrket, utan att det härvid är nödvändigt att samtliga sådana arbetsuppgifter utförts.

36 Frågan vilka arbetsuppgifter som ingår i ett visst yrke är huvudsakligen en fråga av faktisk natur som ska besvaras av de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten, med möjlighet till prövning av de nationella domstolarna, i förekommande fall med hjälp av myndigheterna i ursprungsmedlemsstaten. Om det yrke som utövats i ursprungsmedlemsstaten, såsom i förevarande fall, inte är ett reglerat yrke i denna stat i den mening som avses i artikel 1 d första stycket i direktiv 89/48, ska hänvisning göras till de arbetsuppgifter som normalt utförs av personer med detta yrke i samma medlemsstat.

37 De behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten ska vid denna bedömning kontrollera om den yrkeserfarenhet som avses i artikel 3 första stycket b i direktiv 89/48 huvudsakligen består i praktisk erfarenhet som har koppling till arbetsmarknaden för det aktuella yrket.

38 De arbetsuppgifter som Christina Ioanni Toki har utfört, såsom allmänt forskningsarbete eller handledning av studenter som ännu inte tagit examen och av studenter på avancerad nivå i deras arbete, vilka uppgifter beskrivs i punkt 15 i förevarande dom, kan inte ensamma anses utgöra ett faktiskt utövande av miljöingenjörsyrket och

således som en yrkeserfarenhet som ska beaktas vid tillämpningen av artikel 3 första stycket b i direktiv 89/48.

39 Det arbete som utförts i samarbete med ett privat företag specialiserat inom teknologi för rening av flytande avfall, såsom detta beskrivs ovan i punkt 15, skulle däremot kunna utgöra ett sådant faktiskt utövande av ett yrke under förutsättning att arbetet utförts oavbrutet och regelbundet under minst två år på heltid. Detta ankommer det i förekommande fall på de nationella myndigheterna att kontrollera.

40 Om det kan styrkas att Christina Ioanni Toki faktiskt har utövat miljöingenjörsyrket i Förenade kungariket, ska det därefter avgöras om detta yrke utgör samma yrke som det som sökanden i det nationella målet har ansökt om tillstånd att utöva i Grekland. Vid tillämpningen av den ordning för erkännande som föreskrivs i artikel 3 första stycket b i direktiv 89/48 ankommer det på de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten att kontrollera detta.

41 Det följer härvid av domstolens praxis att uttrycket ”yrket i fråga” i artikel 3 första stycket a i direktivet ska förstås så att det syftar på yrken som i ursprungsmedlemsstaten och värdmedlemsstaten är identiska eller motsvarar varandra eller, i vissa fall, helt enkelt är likvärdiga avseende de verksamheter som de omfattar (dom av den 19 januari 2006 i mål C-330/03, Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos, REG 2006, s. I-801, punkt 20). Denna tolkning gäller, i likhet med vad generaladvokaten påpekade i punkt 75 i sitt förslag till avgörande, även beträffande artikel 3 första stycket b i nämnda direktiv. Denna bestämmelse avser just utövande av ”detta yrke”.

42 Av vad som anförts ovan följer att den andra frågan ska besvaras enligt följande. För att kunna beaktas vid tillämpningen av artikel 3 första stycket b i direktiv 89/48 ska den yrkeserfarenhet som åberopas av en person i en ansökan om tillstånd för utövande av ett reglerat yrke i värdmedlemsstaten uppfylla följande tre krav:

— Den åberopade erfarenheten ska bestå i arbete som utförts på heltid under minst två år under de närmast föregående tio åren.

— Arbetet ska ha inneburit att en mängd arbetsuppgifter som kännetecknar det berörda yrket i ursprungsmedlemsstaten oavbrutet och regelbundet har utförts, utan att det är nödvändigt att arbetet har omfattat samtliga sådana arbetsuppgifter.

— Yrket, såsom det vanligtvis utövas i ursprungsmedlemsstaten, ska vara likvärdigt, med avseende på de verksamheter som det omfattar, med det yrke som personen har ansökt om tillstånd att få utöva i värdmedlemsstaten.

Rättegångskostnader

43 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

1) **Artikel 3 första stycket b i rådets direktiv 89/48/EEG av den 21 december 1988 om en generell ordning för erkännande av examensbevis över behörighetsgivande högre utbildning som omfattar minst tre års studier, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/19/EG av den 14 maj 2001, ska tolkas så, att den ordning för erkännande som föreskrivs där är tillämplig när det aktuella yrket i ursprungsmedlemsstaten omfattas av artikel 1 d andra stycket i samma direktiv, oberoende av om den berörde är fullvärdig medlem eller inte av den aktuella sammanslutningen eller organisationen.**

2) **För att kunna beaktas vid tillämpningen av artikel 3 första stycket b i direktiv 89/48, i dess lydelse enligt direktiv 2001/19, ska den yrkeserfarenhet som åberopas av en person i en ansökan om tillstånd för utövande av ett reglerat yrke i värdmedlemsstaten uppfylla följande tre krav:**

   — **Den åberopade erfarenheten ska bestå i arbete som utförts på heltid under minst två år under de närmast föregående tio åren.**

   — **Arbetet ska ha inneburit att en mängd arbetsuppgifter som kännetecknar det berörda yrket i ursprungsmedlemsstaten oavbrutet och regelbundet utförts, utan att det är nödvändigt att arbetet har omfattat samtliga sådana arbetsuppgifter.**

— **Yrket, såsom det vanligtvis utövas i ursprungsmedlemsstaten, ska vara likvärdigt, med avseende på de verksamheter som det omfattar, med det yrke som personen har ansökt om tillstånd att få utöva i värdmedlemsstaten.**

Underskrifter